259.

259. Σπηλαιόμορφο ανάγλυφο με παράσταση Πανός και Ωρών

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Γ1449)
Προέλευση: Μεγαλόπολη ή Σπάρτη
330–320 π.Χ.
Πεντελικό μάρμαρο
Γύψινες συμπληρώσεις στη δεξιά πλευρά και στην κάτω αριστερή γωνία.
Ύψ. 0,55. Πλ. 0,73.

Στην είσοδο της σπηλιάς χορεύουν οι μυθικές θεότητες των εποχών, οι Ώρες. Ο τραγοπόδαρος θεός Πάνας, κι εκείνος *χορευτής τελειώτατος*, όπως τον αποκαλεί ο Πίνδαρος, τις συνοδεύει μουσικά με τη σύριγγα. Είναι ιθυφαλλικός και κάθεται σε βράχο. Με χάρη και με ρυθμό οι Ώρες χορεύουν κατευθυνόμενες προς τον Πάνα, κρατώντας η μία το ρούχο της άλλης. Η πρώτη από αριστερά κρατά στο χέρι της λίγα στάχυα και σπόρους παπαρούνας. Όλες φορούν χιτώνα και ιμάτιο, που κυματίζει στην πλάτη δείχνοντας την κίνησή τους. Η πρώτη δεξιά αποδίδεται με το σώμα σε τρία τέταρτα και στρέφει το κεφάλι προς τα πίσω, σαν από έκπληξη που βλέπει κάτι το οποίο διαδραματίζεται έξω από τη σπηλιά. Το δεξί της πόδι είναι μόλις ανασηκωμένο σε βηματισμό, σαν να στάθηκε για μια στιγμή, χορεύοντας. Η βουκολική σκηνή μεταφέρει την ατμόσφαιρα ενός υπαίθριου φυσικού περιβάλλοντος. Εκεί φαντάζονταν τις Ώρες και τις Νύμφες να χορεύουν τον κύκλιο χορό.

Σβορώνος 1903, 450–451, αρ. 148, πίν. LXXIV. LIMC V.1, 1990, *Horai*, 502–510, αρ. 32 (V. Machaira). Rudhart 1999, 14. Pirenne-Delforge 2001, 373–375. Καλτσάς 2002, 24, 219, αρ. κατ. 454, με βιβλιογραφία. Sporn 2013, 202–216. Σταμπολίδης & Λουρεντζάτου, 2023, 178–179.

Α.Κ.

259. Cave-shaped relief depicting Pan and Horae

National Archaeological Museum (Γ 1449)
Provenance: Megalopolis or Sparta
330–320 BC
Pentelic marble
Plaster additions on the right side and lower left corner.
H. 0.55. W. 0.73.

At the entrance of the cave, the mythical deities of the seasons, the Horae, dance. The goat-legged god Pan, also "a *perfect* dancer", as Pindar calls him, accompanies them with the syrinx. He is depicted as Ithyphallic sitting on a rock. Gracefully and rhythmically, the Horae dance towards Pan, each holding the other's garment. The first on the left holds a few ears of wheat and a poppy seed pod in her hand. They all wear a chiton and himation, which flutters behind, emphasizing their movement. The first on the right is depicted with her body in three-quarters view, with her head turned back, as if in surprise at seeing something taking place outside the cave. Her right leg is slightly raised, as if she stopped momentarily during the dance. The bucolic scene conveys the atmosphere of an outdoor natural environment, where the Horae and the Nymphs were imagined dancing in a circle.

Svoronos 1903, 450-451, n. 148, pl. LXXIV. LIMC V.1, 1990, *Horai* entry, 502-10, n. 32 (V. Machaira). Rudhart 1999, 14. Pirenne-Delforge 2001, 373-375. Kaltsas 2002, 24, 219, cat. n. 454, with bibliography. Sporn 2013, 202-216. Σταμπολίδης & Λουρεντζάτου, 2023, 178-179.

Α.Κ.